

Én nem akarom!
Cigaretta, egészségkárosító és tudatmódosító szerek

Kompetenciaterület:
Szociális, életviteli és környezeti kompetenciák

2. évfolyam

Programcsomag: Én és a világ

A modul szerzője: Korda Sándorné Takács Rita

MODULLEÍRÁS

Ajánlott korosztály	7-8 éves
Ajánlott időkeret	2 × 45 perc
A modul közvetlen célja	Az egészség mint érték megjelenése; az egészségkárosító és tudatmódosító szerek használatának következményei
A modul témái, tartalma	Témák: Testünk és életműködéseink: egészségkárosító, tudatmódosító szerek Tartalom: Drámajáték keretében megismerkednek azzal, milyen hatása lehet szervezetükre a káros szereknek. Közösen gondolkodnak a tudatmódosító szerek használatának okairól.
Megelőző tapasztalat	Bábkészítés szabadon választott technikával
Ajánlott továbbhaladási irány	A modul érinti a biztonság kérdését. Ajánlott egy későbbi foglalkozás keretében a helytelenül tárolt vegyszerek, gyógyszerek veszélyeiről is beszélni. Ha lakóhelyünk vagy iskolánk közvetlen környezetét veszélyeztető drogproblémával szembesülünk, erről konkrétan beszéljünk a gyerekekkel, de ezt ezen játék után javasoljuk.
A kompetenciafejlesztés fókuszai	Önismeret: önállóság, identitás A szociális kompetenciákhoz szükséges kognitív készségek: kritikai gondolkodás, információfeldolgozás Társas kompetenciák: empátia, együttműködés, véleményalkotás
Kapcsolódási pontok	A NAT-hoz: Ember és társadalom, Ember a természetben, Művészetek (Dráma és báb, Vizuális kultúra), Testnevelés és sport Tantárgyakhoz: dráma, természetismeret Modulokhoz: Életmód és egészség; Iskolaorvosnál és iskolafogászat
Támogató rendszer	Gabnai Katalin: <i>Drámajátékok gyermekeknek, fiataloknak, felnőtteknek.</i> Marczibányi Téri Művelődési Központ. Budapest, 1993 (128–139., 170–173. o.) <i>A dráma tanítása.</i> Segédlet az 1–2. osztályban tanítók számára. Kerekasztal Színházi Nevelési Központ. Gödöllő, 1999 Kaposi László (szerk.): <i>Játékkönyv.</i> Marczibányi Téri Művelődési Központ – Kerekasztal Színházi Nevelési Központ. Budapest, 1993

Módszertani ajánlás

Az alkohol, a drog, a dohányzás, a különböző nyugtató- és élénkítőszeres problémája ma még aktuálisabb, mint valaha. A kutatások szerint nem lehet elég korán kezdeni a prevenciót, annál is inkább, mert sajnos a realitás is az, hogy már kisiskolás gyermekeink is találkoznak valamilyen formában a kérdéssel. Magyarországon az alkoholbetegek száma nagyságrendekkel nagyobb, mint a kábítószerfüggőké, és ami még lesújtóbb, erkölcsi megítélésük inkább pozitív, mint negatív. Jórészt felelős ezért a média, ahonnan lépten-nyomon árad: „Sokat inni vagány dolog.” Ezért a modul központjába azt helyeztem, hogy milyen következményei lehetnek a káros befolyásoltságnak; másrészt némi kitekintést ad a helyes konfliktuskezelés felé, hiszen tudjuk, hogy a szenvedélybetegségek középpontjában ennek hibás mechanizmusai állnak. A probléma megközelítése 7-8 évesekkel azonban rengeteg nehézséget hordoz. Egyrészt a forma egyértelműen játékos kell hogy legyen, de a vonzó játékok tapasztalata sosem lehet a biztatás vagy megerősítés a kipróbálásra. Másrészt az alkohol kérdésével kapcsolatban sok tanítványunknak vannak személyes rossz tapasztalatai saját szülei vagy közvetlen környezetük által (családon belüli erőszak). Ezért az erős pszichés védelem a játék során mindennél fontosabb. Ezen okból választottam a feldolgozás bizonyos lépéseire a bábjátékot. Ez a modul nem a bábjátékban szerzett jártasság elmélyítését szolgálja, a báb eszköz, amely megvédi a gyerekeket a kiszolgáltatottságtól. A figurák lehetnek akár egyszerű zacskó-, vagy fakanálbábok, akár állatok is. Ha a gyerekeknek ez segít, amikor megmutatják egymásnak rögtönzéseiket, használhatnak paravánt, ez lehet persze a tanári asztal is. Néhány munkaforma nagyobb szabad teret igényel, ezért javasoljuk a hagyományos osztálytermi elrendezés megbontását – a beszélgetésekben is szívesebben vesznek részt a gyerekek, ha körben ülve egyenrangú partnerek vagyunk. Mivel a székek mozgatása körülményesebb, ha lehetőség van rá, szőnyegen vagy kispárnán ülünk.

A modul épít a drámapedagógia eszközeire, de nem kíván ebben jártasságot sem a tanítótól, sem a gyerekektől, a különböző tevékenységformák alkalmazása megegyezik az általános tanítói gyakorlattal. Bár a feladatok szintjén láthatólag ritkán jelenik meg a differenciálás, tudnunk kell, hogy az egyéni bevonódás szintjei a dramatikus tevékenységek során megegyeznek az érzelmi és kommunikációs készségbeli érettség szintjével, tehát a részvétel maga differenciált. A háttérbe húzódotkat pozitív visszajelzésekkel biztathatjuk. A modult megszakítás nélkül érdemes megvalósítani. A gyerekekhez közvetlenül intézett mondatokra tett javaslatainkat idézőjellel különböztettük meg a tanítónak szóló instrukcióktól. Fontos megjegyezni, hogy az itt következő, alapvetően bizalomra épülő játékokban ugyan szívesen vesznek részt a gyerekek, de érdekességük mellett mindegyikben bizonytalanul, elveszetteknek, kiszolgáltatottnak érzik magukat. Ebből két dolog következik: a tanárnak mindvégig úgy kell kísérni őket, hogy érezzék a gyerekek a védelmet, másrészt végső következtetések levonására alkalmasak lesznek a tapasztalatok, melyek szerint nem vállalhat felelősséget tetteiért, aki ilyen tudatállapotban van.

A ■ szimbólummal jelölt feladatokban változtatás nélkül vehetnek részt látásukban vagy mozgásukban fogyatékkal élő gyermekek is.

Speciális javaslatok az értékeléssel kapcsolatban

A modul során átélt játékokban való részvétel egyéni és egyedi jellegű, a tanító pozitívan minősíthet és biztathat. Negatív töltésű megjegyzés, esetleg rendreutasítás csak akkor ajánlott, ha valaki a csoport hatékony vagy védett légkörű munkáját, a közösen elfogadott szabályokat megsérti, veszélyezteti. Az értékelés alapvetően önértékelés, az aktív részvétel a siker mutatója. A gyerekek egyéni fejlettségi szintjéről a kifejezés és

megnyilvánulás terén nagyon sok információt szerezhetsz a tanító a játék során, esetenként már egy-egy formának vagy a foglalkozásnak a végén ugrásszerű fejlődés tapasztalható. Ezeket a pozitív változásokat szóban jelezzük vissza.

A modul mellékletei

Tanári mellékletek

P1 – Beszélgetés

P2 – Életutak